

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Број: 1362/24-20-01/2024
Датум: 21.11.2024.

БЕОГРАД

ПЛАН ДОНОШЕЊА СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ
ДОКУМЕНАТА ЗА 2025. ГОДИНУ

Намерно остављена празна страница.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Овај план представља синтезу 175 појединачна плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину која су припремиле комисије за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије за стандарде) Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт). Од укупно 175 радна тела која ће бити укључена у процес доношења стандарда (видети табелу 1), 158 се односи на комисије за стандарде (ознака: KS), 7 на поткомисије (ознака: PKS), док за три области стандардизације преузимање страних докумената ће обавити Стручни савет за опште области стандардизације (ознака: SS1) а 7 Стручни савет за стандардизацију у областима електротехнике, информатичких технологија и телекомуникација.

Институт је од 1. јануара 2017. године постао пуноправни члан европских организација за стандардизацију CEN и CENELEC. Комисије за стандарде се од тог датума придржавају рокова и фаза у паралелној изради и гласању на радне документе европских стандарда, а посебно гласања у фази јавне расправе као и фази гласања дефинитивног текста европског радног документа.

Свака комисија за стандарде је свој план за 2025. годину припремила на основу Стручних основа за израду програма рада и годишњег плана рада комисија за стандарде за доношење српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину, узимајући при томе у обзир потребе привредних субјеката, органа државне управе, тела за оцењивање усаглашености, научно-истраживачких организација, образовних установа и других заинтересованих страна, чији представници учествују у раду комисија за стандарде. Имајући у виду опредељење Републике Србије за прикључење Европској унији и обавезе Института које произлазе из тог контекста, односно из пуноправног чланства у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC, појединачни планови комисија за стандарде у потпуности су усаглашени са плановима рада европских техничких радних тела у чијем раду представници Института

учествују, односно чији рад прате.

Овај план је израђен по методологији по којој су приказане планске категорије три фазе израде српских стандарда, и то: нацрти стандарда, дефинитивни текстови нацрта стандарда и објављени стандарди.

Садржина овог плана је подељена и приказана у три посебна табеларна дела, који следе после ових уводних напомена и заједничког резимеа, од којих је сваки део уређен по областима стандардизације, тј. по надлежним комисијама за стандарде.

Први део плана (Део 1, једна страница) садржи информације о стандардима и сродним документима које Институт намерава да донесе или мења у 2025. години, а који нису настали идентичним или еквивалентним преузимањем међународних или европских стандарда. Другим речима, први део плана садржи само пројекте нових изворних српских стандарда, тј. стандарда који нису идентични или еквивалентни европским и/или међународним стандардима, од којих се неки доносе први пут, а неки представљају измене или ревизије раније објављених српских стандарда. Овај део плана усклађен је са захтевима Уредбе 1025/2012 Европског парламента и Савета, о европској стандардизацији и Уредбом (ЕУ) 2022/2480 о измени Уредбе 1025/2012 у погледу одлука европских организација за стандардизацију које се односе на европске стандарде и европске сродне документе.

Други део плана (Део 2, 33 странице) састоји се из дела 2.1 у коме су наведени европски и међународни стандарди које ће Институт методом превођења донети на српском језику, и дела 2.2 у коме се налазе међународни стандарди који су на захтев заинтересованих страна унети у план, а које ће Институт преузети у национални систем стандардизације методом прештампавања.

Трећи део плана (Део 3, 303 странице) садржи само пројекте нових српских стандарда и сродних докумената који за основу имају

европске стандарде одн. европске радне документе, који су, на основу тренутно доступних информација, у разним фазама развоја. Неки од тих европских стандарда ће бити објављени у 2025. години и Институт ће их преузети у роковима које су прописале европске организације за стандардизацију CEN и CENELEC, а неки ће у 2025. години бити у нижим фазама развоја (фази нацрта европског стандарда за јавну расправу и фази коначног текста нацрта европског стандарда) и обавеза Института је да паралелно гласа на та европска радна документа и да их преузима као српска радна документа.

Поред ознаке сваког српског стандарда, односно сродног документа, по правилу, у плану је дата ознака европског или међународног стандарда са којим се врши усаглашавање, тј. документа који представља основу за израду српског стандарда, односно сродног документа. Поред тога, планиране фазе израде српских стандарда и сродних докумената исказане су по месецима календарске године.

Скраћенице које се користе у овом плану имају следећа значења:

NA – нацрт српског стандарда или сродног документа (документ настао уобличавањем преднацрта у складу са одредбама релевантних упутстава, на којем је извршена унификација и који се, одлуком комисије за стандарде, ставља на јавну расправу);

DNA – дефинитивни текст нацрта српског стандарда или сродног документа (документ настао на основу нацрта и примедба и предлога достављених у периоду јавне расправе које је комисија за стандарде усвојила и који одлуком комисије за стандарде добија сагласност за објављивање);

10.99 – предлог новог пројекта – потфаза одлучивања у којој комисија за стандарде доноси одлуку о прихватању предлога за нови пројекат;

30.60 – потфаза о завршетку рада или изјашњавању комисије за стандарде о нацрту српског стандарда на српском језику

40.20 – почетак јавне расправе – потфаза јавне расправе која означава почетни временски

период за давање примедби на нацрт стандарда;

40.60 – завршетак јавне расправе – потфаза јавне расправе која означава крајњи датум достављања примедби на нацрт стандарда;

50.20 – потфаза почетка поступка одобравања дефинитивног текста нацрта српског стандарда

50.60 – потфаза завршетка поступка одобравања дефинитивног текста нацрта српског стандарда;

50.99 – потфаза дефинитивног текста нацрта српског стандарда одобреног за објављивање

60.60 – завршна потфаза у доношењу стандарда која започиње језичком редактуром и графичким уређивањем дефинитивног текста нацрта стандарда у случају да су примедбе у поступку јавне расправе условиле измену текста, а завршава се објављивањем решења о његовом доношењу у гласилу Института и на интернет- страници Института;

sr – српски стандард или сродни документ који се објављује на српском језику;

en – српски стандард или сродни документ који се објављује на енглеском језику.

izv – изворни српски стандард или сродни документ;

PP – српски стандард или сродни документ настао методом превођења европског или међународног стандарда, односно сродног документа на српски језик;

PR – српски стандард или сродни документ који се објављује на енглеском језику, а настао је методом прештампавања европског или међународног стандарда, односно сродног документа;

PS – српски стандард или сродни документ који се објављује на енглеском језику, а настао је методом проглашавања европског или међународног стандарда, односно сродног документа.

Нови српски стандарди и сродни документи, као и ревизије објављених српских стандарда и сродних докумената доносе се по истом

поступку.

Ознаке комисија за стандарде усклађене су са ознакама техничких комитета Међународне организације за стандардизацију (ISO), Међународне електротехничке комисије (IEC), Европског комитета за стандардизацију (CEN), Европског комитета за електротехничку стандардизацију (CENELEC), као и са ознакама поткомитета Здруженог техничког комитета ISO/IEC JTC 1, *Информациона технологија*.

Нацрт овог плана, са свим припадајућим деловима, утврђен је на седници Стручног савета за опште области стандардизације одржаној 3. октобра 2024. године као и седници Стручног савета за стандардизацију у областима

електротехнике, информационих технологија и телекомуникација на седници одржаној 1. октобра 2024. године.

Предлог обједињеног плана Института утврђен је на 199. седници Управног одбора Института, која је одржана 17.10.2024. године, а постављен је на интернет-страницу Института 18.10.2024. године.

План Института је донет на редовној седници скупштине Института која је одржана дописним путем (преписком) у периоду од 1. до 21. новембра 2024. године и постављен је на Интернет-страницу Института 22. новембра 2024. године.

РЕЗИМЕ

У 2025. години планира се рад на укупно 3.970 српска стандарда и сродна документа, од којих 270 на српском, а 3.700 на енглеском језику (видети табелу 1). Од тог броја, неки ће бити завршени само до фазе нацрта, неки до фазе дефинитивног текста нацрта, а неки до фазе стандарда (објављеног документа).

У складу са примењеним планским категоријама, у 2025. години планира се израда 1.114 нацрта и 1.739 дефинитивних текстова нацрта, као и објављивање укупно 1.745 српских стандарда и сродних докумената (видети табелу 3). Од 270 стандарда на српском језику на којима се планира рад у разним фазама развоја у 2025. години, започеће се рад на превођењу 193 стандарда, а остали су започети у претходном периоду и доспеће у фазу објављивања у 2025. години. Од укупно 270 радних докумената на српском језику у разним фазама, у 2025. години планира се објављивање 240 стандарда и сродна документа на српском језику (видети табеле 2 и 6). Преглед броја стандарда по организационим јединицама (одељењима за стандардизацију) који се планирају објавити у 2025. години дат је у Табели 2.

Од докумената који се уносе у план, 80 докумената је идентично са међународним стандардима и сродним документима, а планира се рад и на три изворна српска стандарда, и то једног новог и два као резултат преиспитивања и доношења одлуке о ревизији и/или измени постојећих издања.

Преглед броја српских стандарда и сродних докумената којима се преузимају европски стандарди и сродни документи по фазама и месецима израде дат је у табели 4, преглед броја српских стандарда и сродних докумената којима се преузимају међународни стандарди и сродни документи по фазама и месецима израде дат је у табели 5, док је преглед броја српских стандарда који се објављују на српском језику дат у табели 6.

У априлу 2024. године започете су активности у вези са припремом предлога плана доношења српских стандарда и сродних докумената за

2025. годину. У вези са тим, Институт је позвао Министарство привреде, Сектор за квалитет и безбедност производа, које је надлежно за послове стандардизације да обавести остала министарства да доставе листе српских стандарда и сродних докумената које је потребно да Институт обухвати својим Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину, да би служили као подршка спровођењу техничких и других прописа у областима за које су надлежна поједина министарства. Осим тога, Институт је у априлу 2024. године на својој интернет-страници поставио позив за укључивање заинтересованих страна у изради плана доношења српских стандарда за 2025. годину а такође је и путем електронске поште послао позив свим заинтересованим странама као што су привредна друштва, друге организације и заједнице, корисници услуга Института, групације и удружења Привредне коморе Србије, чланове Инжењерске коморе Србије, као и друга правна и физичка лица да и они искажу своје предлоге за доношење српских стандарда. Рок за достављање предлога био је 21. јун 2024. године. До тог рока Институту је достављено укупно 17 дописа од заинтересованих страна. Од тог броја, шест заинтересованих страна није имало захтеве за план доношења стандарда. Остале предлоге министарстава, привредних друштава и осталих заинтересованих страна су релевантне комисије за стандарде анализирале и прихваћене предлоге унеле у план доношења српских стандарда за 2025. годину.

Позвана министарства доставила су Институту своје предлоге за израду српских стандарда у 2025. години који су релевантни за имплементацију техничких прописа, и то:

- Министарство информисања и телекомуникација,
- Министарство одбране, и
- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Следећа министарства су дописом обавестила Институт да немају захтеве за доношењем стандарда:

- Министарство науке, технолошког развија и иновација,
- Министарство пољопривреде, шумарства и

водопривреде,

- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, и
- Министарство унутрашњих послова.

Од позваних привредних субјеката, своје предлоге за доношење српских стандарда за 2025. годину доставило је њих осам. РАТЕЛ и Агенција за лекове и медицинска средства Србије су дописом обавестила Институт да немају захтеве за план доношења стандарда за 2025. годину. Преглед укупног броја српских стандарда као и области стандардизације које су заинтересоване стране невеле у својим дописима исказане су у табели 7.1 док је број предлога српских стандарда и сродних докумената од заинтересованих страна који су унети у план доношења за 2025. годину дат у табели 7.2 овог документа.

Такође, обавеза Института је да у току 2025. године паралелно преузима све стандарде са листа хармонизованих европских стандарда за европске директиве као што су директива о електричним уређајима за рад на ниском напону (LVD), електромагнетској компатибилности (EMC), безбедности машина (MD), општој безбедности производа (GPSD), лифтовима (LD), личној заштитној опреми (PPE), опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама (ATEX), буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору, радио опреми (RED), мерним инструментима (MID), као и за све остале директиве које су до сада преузете у правни систем Републике Србије.

У организационим јединицама Института, односно ширим областима стандардизације планира се доношење следећих стандарда и сродних докумената:

У области **рударства и металургије** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: ватростални материјали, челик; бакар и легуре бабра; методе хемијских анализа гвожђа и челика; лаки метали и њихове легуре; испитивања без разарања; механичка испитивања метала; рударство; експлозивни за цивилну употребу; нафтно рударство; и металургија праха.

У области **машинства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: високе производне технологије, машине алатке и ситан алат; заваривање и сродни поступци; посуде и опрема под притиском; дизалице, опрема за дизање и континуални транспорт; технички цртежи, толеранције и зупчаници; гасна инфраструктура, опрема за природни течни нафтни гас; хидрауличне машине, криогена техника, мерење протока флуида у затвореним цевоводима и мерење количине топлотне енергије; уређаји за грејање и грејна тела; индустријске арматуре; гасни апарати; котловска постројења и цевоводи; лифтови, покретне степенице и покретна газишта; безбедност машина; хидрауличне машине и криогена техника; адитвне производње; сунчева енергија и механичке вибрације и удари.

У области **грађевинарства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: бетон, армирани бетон и преднапрегнути бетон; врата, прозори и грађевинско стакло; топлотна техника у грађевинарству; савремени керамички материјали; геотехника; системи аутоматског управљање и надзора у зградама; географске информације; зграде и инжењерско-грађевински објекти; безбедност од пожара - техничке мере безбедности зграда од пожара; елементи за зидање и покривање кровова; снабдевање водом и инжењерство отпадних вода; димњаци; керамичке плочице и санитарна опрема; конзервација културног наслеђа; цемент и креч; камен и агрегати; основе прорачуна конструкција, дејства на конструкције и сеизмички прорачун; пројектовање бетонских конструкција; пројектовање челичних конструкција, спрегнутих конструкција од челика и бетона и алуминијумских конструкција; прорачун дрвених и зиданих конструкција; материјали за путеве и информационо моделирање објеката - BIM.

У области **саобраћаја, возила и механизације** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: поштански саобраћај; друмска возила, трактори и машине за пољопривреду и

шумарство; машине за земљане радове; мотори са унутрашњим сагоревањем; примене на железници; палете; бродоградња и поморске конструкције; ваздухопловство; логистика, контејнери за транспорт терета и унутрашњи транспорт; светлост и осветљење; безбедност друмског саобраћаја и инелигентни транспортни системи; опрема пута и заштитне ограде на путевима.

У области **хемијских технологија** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: корозија и заштита материјала од корозије металним и другим неорганичким превлакама; природни гас; текстил; еластичне, текстилне и ламинатне подне облоге; заштитна одећа и заштитна опрема; мазива и сродни производи; горива нафтног порекла; лабораторијска опрема; кожа и обућа; гума и производи од гуме; целулоза, папир и картон; боје, лакови и сродне технологије и производи; хемија; амбалажа; пластичне масе и битумен, битуменска везива и флексибилне траке за хидроизолацију, површински активне материје, графичка технологија.

У области **пољопривреде, прехранбене и дрвне индустрије и шумарства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: системи менаџмента безбедношћу хране; семе и плодови уљарица, масти и уља биљног и животињског порекла и њихови споредни производи; жита, махуњаче и њихови производи; храна за животиње; млеко и производи од млека; машине за прехранбену индустрију; анализа хране – хоризонталне методе; ђубрива и оплемењивачи земљишта и биостимулатори биљака; микробиологија и биотехнологија; дуван и производи од дувана и упаљачи; машине за обраду дрвета; зачини, чај, кафа и какао; сензорске анализе; чврста биогорива; посуђе и прибор у додиру са храном; плоче на бази дрвета; намештај; и обло дрво и резана грађа - трајност дрвета и производа на бази дрвета.

У области **безбедности, заштите и животне средине** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим

ужим областима: одрживост и друштвена одговорност; безбедност и отпорност; опрема за спорт, рекреацију и игралишта; туризам и сродне услуге; безбедност дечијих играчака и заштита потрошача; стоматологија; оптика, фотоника и заштита очију; безбедност од пожара; квалитет ваздуха; квалитет воде; квалитет земљишта; козметика; заштита од буке; циркуларна економија и управљање отпадом; медицинска средства; заштита од јонизујућег зрачења и нанотехнологије.

У области **општих стандарда** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у области оцењивање усаглашености и менаџмент квалитетом; системи менаџмента безбедношћу и здрављем на раду; системи менаџмента заштитом животне средине; менаџмент енергијом и уштеда енергије.

У области **електроенергетике** планира се израда стандарда у следећим ужим областима: терминологија, структура информација, документације и графичких симбола, општи аспекти за снабдевање електричном енергијом, мерење електричне енергије и управљање оптерећењем, феритни материјали и суперпроводност, физичке величине и јединице, безбедност апарата за домаћинство и сличних електричних апарата, управљање и комуникација у електроенергетском систему, парне турбине; проводници за надземне водове; обележавања и идентификације; електричне инсталације на бродовима; електрични каблови; секундарне ћелије и батерије; електрична вуча; ротационе електричне машине; електролучно заваривање; електрични апарати за потенцијално експлозивне атмосфере; осигурачи; изолатори; одводници пренапона; катодне рендгенске цеви; жице за намотаје; светиљке и сродна опрема; алармни системи; заштита од атмосферског пражњења; релеји са ненормираном побудом; енергетска постројења изнад 1 kV; електричне инсталације ниског напона; електрични изолациони материјали; опрема за безбедност електростатичког фарбања и завршне обраде; изолациони материјали у електротехници; високонапонске расклопне апаратуре и блокови; нисконапонске расклопне апаратуре; струје кратког споја; сијалице и придружена опрема; испитивање опасности од пожара; соларни фотонапонски енергетски системи и ветрогенератори.

У области **електронике** планира се израда енергетска електроника; полупроводничке компоненте; електронске компо–ненте; интегрисана кола; двосмерни мрежни енергетски претварачи; енергетски системи беспрекидног напајања; електрични погонски системи са подешавањем брзине; микроелектромеханички уређаји; активне корективне компоненте; електромеханички саставни делови и механичке конструкције за електронске уређаје; пиезоелектричне и диелектричне компоненте за контролу и селекцију фреквенција.

У области **телекомуникација** планира се израда стандарда у следећим ужим областима: електромедицински уређаји; комуникациони проводници, каблови, компоненте, прибор, уређаји и системи; аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема; електромагнетска компатибилност; телекомуникационе технологије, укључујући фиксне, мобилне, радио и радиодифузне системе, интернет технологије, сателитске комуникације, електронске потписе, аутомобилски радаре, телемедицину, бежичне медицинске уређаје.

У области **информационих технологија** планира се израда стандарда у следећим ужим областима: софтверски инжењеринг, примена ИТ у образовању и Интернет; идентификација, картице, финансијске услуге и технике безбедности у ИТ; информатика у здравству и медицини; аутоматска идентификација и обухватање података и електронска размена података; мерење и управљање у индустријским процесима и међусобно повезивање ИТ уређаја; скупови кодираних знакова.

За производе који су усаглашени са захтевима *хармонизованих европских стандарда* сматра се да су истовремено усаглашени са битним захтевима европских директива новог приступа”, као и директива које се заснивају на „новом приступу”, и зато се такви производи могу слободно стављати у промет на јединственом тржишту ЕУ.

Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину планирано је доношење 334 српска стандарда којима се

¹ Крајњи рок до којег европски стандард који је донео Европски комитет за стандардизацију (CEN) мора бити примењен на националном нивоу јесте шест

преузимају хармонизовани европски стандарди, чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима европских директива. Поред тога, у току 2025. године преузимаће се сви новообјављени хармонизовани стандарди и то у роковима које дефинишу европске организације за стандардизацију.

До 31. августа 2024. године Институт је објавио 28.308 српска стандарда и сродна докумената која су идентична са одговарајућим европским стандардима, односно сродним документима које је објавио CEN. До истог датума Институт је објавио 11.401 српски стандард и сродни документ у области електротехнике који су идентични са одговарајућим европским стандардима, односно сродним документима које је објавио CENELEC. Поред тога, Институт је до истог датума преузео 1.236 европска стандарда и сродна докумената која је објавио Европски институт за стандарде у области телекомуникација ETSI. Другим речима, према подацима добијеним 30. јуна 2024. године од европских организација за стандардизацију CEN и CENELEC, Институт је преузео око 99 % свих европских стандарда или, тачније, 99,58 % европских стандарда (укључујући 99,31 % хармонизованих) које је објавио CEN, а који су до тог датума морали да буду имплементирани на националном нивоу у земљама чланицама ЕУ и Европске асоцијације за слободну трговину (EFTA), као и 99,36 % европска стандарда (укључујући 98,98 % хармонизованих) које је објавио CENELEC.

Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину, као и за сваку наредну годину после ње, биће предвиђено доношење око 1.500 српских стандарда који су идентични одговарајућим европским, јер је то просечан број стандарда које CEN и CENELEC укупно објаве у току једне године и који се морају преузети на националном нивоу у прописаним роковима¹. Другим речима, то значи да је рад свих комисија за стандарде у Институту синхронизован са радом одговарајућих техничких радних тела (комитета

месеци од дана достављања стандарда националним чланицама (doa).

и поткомитета) европских организација за стандардизацију, тј. да ће европски стандарди и сродни европски документи бити преузимани као одговарајући српски документи у роковима које одређују CEN и CENELEC.

Имајући у виду укупан број планираних европских стандарда, њихово преузимање у 2025. години ће се вршити претежно методом проглашавања. Иако је за кориснике најкорисније превођење стандарда, ова метода ће бити коришћена у случајевима када заинтересоване стране желе и могу да обезбеде квалитетне стручне преводе европских, међународних или националних стандарда других земаља који служе као основа за доношење одговарајућих српских стандарда, односно финансијска средства која су потребна за прибављање таквих превода по тржишним условима. Институт је у претходном периоду објавио значајан број стандарда на српском језику чије преводе су доставиле заинтересоване стране. Иако ће се у остварењу овог циља у највећој мери ослањати на екстерне ресурсе, Институт ће такође ангажовати и своје материјалне и људске ресурсе у мери у којој то постојећи капацитети дозвољавају. Значајну подршку објављивању стандарда на српском језику представљају и сопствени ресурси Института, односно софтвер за превођење Традос који запослени Института користе за превођење нових издања стандарда претходно објављених на српском језику. У 2024. години набављене су још три лиценце овог програма. Осим тога, измењена су интерна правила стандардизације у делу којим се утврђује обавеза да се, под одређеним условима и према утврђеним критеријумима, нова издања стандарда који су претходно били објављени на српском језику такође доносе на српском језику.

С обзиром на чињеницу да су заинтересоване стране у нашој земљи имале приступ нацртима стандарда само увидом у просторијама Института, на крају трећег квартала 2020. године Институт је омогућио свим заинтересованим странама бесплатно читање националних, европских и међународних радних докумената у фази јавне расправе и давање коментара на текстове тих докумената преко веб сајта Института. Према доступним подацима у време израде овог плана,

предвиђено је да 506 нацрта европских радних докумената CEN-а буде стављено на јавну расправу у 2025. годину чиме ће они бити доступни свим корисницима у нашој земљи а према динамици њиховог развоја за које су надлежна европска техничка тела.

Могући ризици, односно разлози за неостваравање плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину као и мере за ублажавање ризика су:

Ризик бр. 1: Динамичне промене у економском и политичком окружењу које утичу на смањење привредних активности, могућност поновне појаве епидемије, енергетска криза и разни други фактори могу значајно да утичу на редовно одвијање пословних активности Института и самим тим и на основну делатност Института, односно на реализацију плана доношења српских стандарда и сродних докумената.

Мера за ублажавање ризика: унапређење комуникације са члановима комисије; повећање ефикасности свих процеса; измена интерних аката Института у вези са увођењем могућности за рад од куће/рад на даљину.

Ризик бр. 2: Флукуација секретара комисија у секторима за стандардизацију или споро попуњавање упражњених радних места може да утиче на реализацију успостављених појединачних планова доношења стандарда. Поред тога, потребно је и дуге време (у просеку 6 месеци до годину дана) перманентног обучавања да би нови секретар почео ефикасно да обавља послове у вези са радом комисија за стандарде и доношењем стандарда, што такође може да успори процес рада.

Мера за ублажавање ризика: благовремено запошљавање нових секретара; планирано спровођење обука за увођење у посао нових секретара; документовање преношења одговорности и овлашћења за секретаре који су на дужем одсуству; ревидовање планираних активности.

Ризик бр. 3: Одступања у динамици објављивања националних стандарда у односу на планирану због одступања у реализацији планираних пројеката стандарда у фазама нацрта, дефинитивних нацрта и објављених стандарда од стране европских организација за стандардизацију.

Мера за ублажавање ризика: континуално праћење пројеката европских организација за стандардизацију.

Ризик бр. 4: Неажурно преиспитивање изворних стандарда.

Мера за ублажавање ризика: сачињавање плана за преиспитивање изворних стандарда; полугодишња анализа реализације плана за преиспитивање изворних стандарда.

Ризик бр. 5: Ограничени ресурси за превођење стандарда са енглеског на српски језик, што представља стални захтев заинтересованих страна

Мера за ублажавање ризика: повећање интерних ресурса за превођење стандарда набавком додатних лиценци за програм за

машински потпомогнуто превођење; ангажовати и обучити више запослених за рад на програмима за машински потпомогнуто превођење

Ризик бр. 6: Незадовољавајући квалитет нацрта комисије и дефинитивних текстова нацрта

Мера за ублажавање ризика: активно промовисање термилошке базе стандардизованих термина коју Институт поседује на седницама комисија за стандарде; указивање секретарима потребу за коришћење термилошке базе Института; враћање незадовољавајућих текстова нацрта стандарда секретарима на поновно разматрање.

Табела 1 – Преглед планираног броја српских стандарда и сродних докумената по комисијама за стандарде и методама преузимања

Ред. бр.	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно уже области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
			Метода рр (српски језик)	Методe рs и рг (енглески језик)	УКУПНО
А.1 Одељење за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај					
1.	A331	Поштански саобраћај	1	3	4
2.	B033	Вагностални материјали	10	6	16
3.	B082	Рударство	0	1	1
4.	B184/SS1	Савремени керамички материјали	0	15	15
5.	B321	Експлозивни за цивилну употребу	0	25	25
6.	C017-1	Методe хемијске анализе гвожђа и челика	0	5	5
7.	C017-2	Челик	5	35	40
8.	C026	Бакар и легуре бабра	5	0	5
9.	C079	Лаки метали и њихове легуре	2	12	14
10.	C119	Металургија праха	0	5	5
11.	C135	Испитивање без разарања	7	33	40
12.	C164	Механичка испитивања метала	3	15	18
13.	I211	Географске информације	0	23	23
14.	M010	Технички цртежи, толеранције, зупчаници, лежаји и навојни спојеви	2	57	59
15.	M011	Посуде и опрема под притиском	0	20	20
16.	M022	Друмска возила	0	21	21
17.	M023	Трактори и машине за пољопривреду и шумарство	1	21	22
18.	M039	Високе производне технологије, машине алатке и ситан алат	0	12	12
19.	M044	Заваривање и сродни поступци	5	29	34
20.	M049	Гасни апарати	0	25	25
21.	M057	Котловска постројења и цевоводи	0	23	23
22.	M070	Мотори са унутрашњим сагоревањем	0	2	2
23.	M096	Дизалице, опрема за дизање и континуални транспорт	3	41	44
24.	M108	Механичке вибрације и удари	0	1	1
25.	M115	Хидрауличне машине, криогена техника, мерење протока флуида у затвореним цевоводима и количине топлотне енергије мерење	5	66	71
26.	M127	Машине за земљане радове	1	24	25
27.	M153	Индустријске арматуре	3	10	13
28.	M178	Лифтови, покретне степеннице и покретна базишта	2	13	15
29.	M180	Сунчева енергија	0	2	2
30.	M199	Безбедност машина	2	22	24

31.	M295	Уређаји за грејање и грејна тела	1	11	12
32.	M234	Гасна инфраструктура, опрема за природни и течни нафтни гас	0	26	26
33.	M261	Адитивна производња	0	17	17
34.	P256	Примене на железници	2	60	62
35.	B082/PKS B067	Нафтно рударство	0	19	19
36.	R188	Бродоградња и поморске конструкције	0	11	11
37.	S020	Ваздухопловство	0	227	227
38.	U059	Зграде и инжењерско-грађевински објекти	0	12	12
39.	U071	Бетон и компоненте бетона, армирани бетон и преднапрегнути бетон	3	10	13
40.	U071/PKS 1	Бетон и компоненте бетона, армирани бетон и преднапрегнути бетон – Цемент и креч	3	6	9
41.	U071/PKS 2	Бетон и компоненте бетона, армирани бетон и преднапрегнути бетон - Камен и агрегати	0	2	2
42.	U113	Хидрометрија	1	1	2
43.	U125	Елементи за зидање и покривање кровова	0	8	8
44.	U162	Врата, прозори и грађевинско стакло	0	25	25
45.	U163	Топлотна техника у грађевинарству	0	10	10
46.	U165	Снабдевање водом и инжењерство отпадних вода	2	18	20
47.	U166	Димњаци	0	2	2
48.	U182	Геотехника	7	18	25
49.	U189	Керамичке плочице и санитарна опрема	2	2	4
50.	U227	Материјали за путеве	5	20	25
51.	U247/SS1	Системи аутоматског управљања и надзора у зградама	0	3	3
52.	U250-1,8	Основе прорачуна конструкција, дејства на конструкције и сеизмички прорачун	0	16	16
53.	U250-2	Пројектовање бетонских конструкција	0	1	1
54.	U250-3,4,9	Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције	1	22	23
55.	U250-5,6	Прорачун дрвених и зиданих конструкција	0	5	5
56.	U346	Конзервација културног наслеђа	0	6	6
57.	U442	Информационо моделирање објеката - BIM	2	11	13
58.	Z021/PKS U092	Безбедност од пожара – Техничке мере безбедности зграда од пожара	1	23	24
59.	Z051/SS1	Палете	0	3	3
60.	Z104	Логистика, контејнери за транспорт терета и унутрашњи транспорт	4	16	20
61.	Z169	Светлост и осветљење	3	6	9
62.	Z204	Безбедност друмског саобраћаја и интелигентни транспортни системи	0	38	38
63.	Z226	Опрема пута	0	3	3
64.	Z226/ PKS 1	Опрема пута - Заштитне ограде на путевима	0	3	3
Одељење за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај укупно:			94	1.230	1.324

A.2 Одељење за хемијске технологије, пољопривреду, шумарство, безбедност, животну средину и опште стандарде					
65.	A037	Терминологија	1	4	5
66.	A228	Туризам и сродне услуге	1	0	1
67.	A207	Системи менаџмента заштитом животне средине	4	10	14
68.	A268	Одрживост и друштвена одговорност	1	0	1
69.	A292	Безбедност и отпорност	1	4	5
70.	A301	Менаџмент енергијом и уштеда енергије	0	3	3
71.	B028-1	Мазива и сродни производи	3	2	5
72.	B028-2	Горива нафтног порекла	5	24	29
73.	B048	Лабораторијска опрема	3	7	10
74.	B238	Чврста биогорива	4	9	13
75.	B336	Битумен, битуменска везива и флексибилне траке за хироизолацију	2	8	10
76.	C107	Корозија и заштита материјала од корозије металним и другим неорганским превлакама	3	18	21
77.	CASCO	Оцењивање усаглашености и менаџмент квалитетом	8	11	19
78.	D083	Опрема за спорт, рекреацију и игралишта	1	32	33
79.	D089	Плоче на бази дрвета	1	6	7
80.	D089/PKS H061-11	Плоче на бази дрвета – Адхезиви	0	10	10
81.	D136	Намештај	1	6	7
82.	D218	Обло дрво и резана грађа	4	7	11
83.	D218/PKS D038	Обло дрво и резана грађа - Трајност дрвета и производа на бази дрвета	1	4	5
84.	E034-12	Сензорске анализе	1	4	5
85.	E034-17	Системи менаџмента безбедношћу хране	0	1	1
86.	E034-2,11	Семе и плодови уљарица, масти и уља биљног и животињског порекла и њихови споредни производи	2	6	8
87.	E034-4	Жита, махуњаче и њихови производи	1	5	6
88.	E034-4/PKS E034-10	Жита, махуњаче и њихови производи – Храна за животиње	2	3	5
89.	E034-5	Млеко и производи од млека	2	1	3
90.	E034-9	Микробиологија и биотехнологија	5	14	19
91.	E034-7,8,15	Зачини, чај, кафа и какао	0	1	1
92.	E126	Дуван, производи од дувана и упаљачи	2	4	6
93.	E153	Машине за прехранбену индустрију	0	8	8
94.	E194	Посуђе и прибор у додиру са храном	1	2	3
95.	E275	Анализа хране - Хоризонталне методе	1	13	14
96.	F038	Текстил	4	28	32
97.	F094	Заштитна одећа и заштитна опрема	4	47	51

98.	F219	Еластичне, текстилне и ламинатне подне облоге	2	13	15
99.	G045	Гума и производи од гуме	3	14	17
100.	G061	Пластичне масе	1	102	103
101.	G120	Кожа и обућа	0	21	21
102.	H006	Целулоза, папир и картон	6	9	15
103.	H035	Боје, лакови и сродне технологије и производи	3	46	49
104.	H047	Хемија	0	3	3
105.	H091	Површински активне материје	1	0	1
106.	H130	Графичка технологија,	4	0	4
107.	H134	Ђубрива, оплемењивачи земљишта и биостимулатори биљака	1	39	40
108.	H146	Квалитет ваздуха	2	18	20
109.	H147	Квалитет воде	1	31	32
110.	H190	Квалитет земљишта	0	16	16
111.	H193	Природни гас	0	10	10
112.	H217	Козметика	6	1	7
113.	M039-4	Машине за обраду дрвета	2	13	15
114.	Z021	Безбедност од пожара	0	12	12
115.	Z043	Заштита од буке	1	4	5
116.	Z052	Безбедност децјих играчака и заштита потрошача	0	27	27
117.	Z076	Медицинска средства	5	151	156
118.	Z085	Заштита од јонизујућег зрачења	1	9	10
119.	Z106	Стоматологија	0	39	39
120.	Z172	Оптика, фотоника и заштита очију	0	27	27
121.	Z183	Циркуларна економија и управљање отпадом	4	31	35
122.	Z229	Нанотехнологије	0	3	3
123.	Z261-5	Амбалажа	1	6	7
Одељење за хемијске технологије, пољопривреду, шумарство, безбедност, животну средину и опште стандарде укупно:			113	947	1.060
А.3 Одељење за издавачку делатност					
124.	A046	Информације и документација	1	1	2
Одељење за издавачку делатност укупно:			1	1	2
УКУПНО ЗА ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ:			208	2.178	2.386
Б.1 Одељење за електроенергетику и електронику					
125.	N001	Терминологија	4	0	4
126.	N002	Обртне електричне машине	0	20	20
127.	N003	Структуре и елементи информација, принципи идентификације и означавања, документација и графички симболи	0	13	13
128.	N004	Хидрауличне турбине	0	7	7

129.	N005	Парне турбине	0	1	1
130.	N009	Електрична опрема и системи на железници	2	67	69
131.	N010	Флуиди за примену у електротехници	0	7	7
132.	N011	Надземни водови	5	8	13
133.	N013	Општи аспекти за снабдевање електричном енергијом, мерење електричне енергије и управљање оптерећењем	3	17	20
134.	N014	Енергетски трансформатори	0	23	23
135.	N015	Изолациони материјали у електротехници	7	33	40
136.	N017	Високонапонска постројења	0	32	32
137.	N020	Електрични каблови	1	41	42
138.	N021	Ћелије и батерије	0	60	60
139.	N022	Енергетска електроника и полупроводничке компоненте	0	28	28
140.	N023	Електроинсталациони прибор	3	62	65
141.	N025	Физичке величине и јединице	0	2	2
142.	N026/SS2	Електролучно заваривање	0	4	4
143.	N031	Електрични уређаји у потенцијално експлозивним атмосферама	0	44	44
144.	N032	Осигурачи	0	12	12
145.	N033	Енергетски кондензатори	0	6	6
146.	N034	Сијалице и придружена опрема	0	67	67
147.	N040	Електронске компоненте	0	63	63
148.	N044/SS2	Безбедност машина – електротехнички аспекти	0	12	12
149.	N048	Електромеханички саставни делови и механичке конструкције за електронске уређаје	2	15	17
150.	N057	Управљање и комуникација у електроенергетском систему	0	12	12
151.	N061	Перформансе и безбедност електричних апарата за домаћинство и сличних електричних апарата	0	202	202
152.	N064	Електричне инсталације	5	21	26
153.	N070/SS2	Степен заштите помоћу кућишта	0	0	0
154.	N078	Рад под напоном	0	10	10
155.	N079	Алармни системи	0	12	12

156.	N081	Заштита од атмосферског пражњења	0	5	5
157.	N082	Соларни фотонапонски енергетски системи	8	38	46
158.	N085	Опрема за мерење електричних и електромагнетских величина	4	8	12
159.	N088	Ветроенергетски системи	0	23	23
160.	N089	Испитивање опасности од пожара	0	4	4
161.	N094	Електромеханички и електрични мерни релеји и заштитна опрема	0	62	62
Одељење за електроенергетику и електронику укупно:			44	1041	1085
Б.2 Одељење за телекомуникације и информационе технологије					
162.	I1/06/SS2	Телекомуникације, размена информација и менаџмент подацима	0	13	13
163.	I1/07	Софтверски инжењеринг, примена ИТ у образовању и Интернет	1	17	18
164.	I1/31	Аутоматска идентификације и обухватање података и електронска размена података	1	4	5
165.	I215	Информатика у здравству	0	24	24
166.	I224	Идентификација, картице, финансијске услуге и технике безбедности у ИТ	3	29	32
167.	N045/SS2	Нуклеарна инструментација	0	7	7
168.	N051/SS2	Феритни материјали и суперпроводност	0	6	6
169.	N062	Електромедицински уређаји	1	65	66
170.	N065	Мерење и управљање у индустријским процесима и међусобно повезивање ИТ уређаја	2	79	81
171.	N104	Услови околине, класификација и методе испитивања	2	25	27
172.	N086	Комуникациони проводници, каблови, компоненте, прибор, уређаји и системи	1	104	105
173.	N100/SS2	Аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема	0	34	34
174.	N210	Електромагнетска компатибилност	6	58	64
175.	NETSI	Телекомуникационе технологије	1	16	17
Одељење за телекомуникације и информационе технологије укупно:			18	481	499
УКУПНО ЗА ОБЛАСТИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ, ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА:			62	1522	1584
УКУПНО:			270	3.700	3.970

Табела 2 – Преглед планираног броја српских стандарда и сродних докумената по областима стандардизације (организационим јединицама Института) и методама доношења

Ред. бр.	Области	Број планираних стандарда и сродних докумената		
		Метода pp (српски језик)	Методe ps и pr (енглески језик)	УКУПНО
А. СЕКТОР ЗА ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ				
1	Одељење за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај	80	487	567
2	Одељење за хемијске технологије, пољопривреду, шумарство, безбедност, животну средину и опште стандарде	102	382	484
3	Одељење за издавачку делатност	1	1	2
УКУПНО А:		183	870	1.053
Б. СЕКТОР ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКУ СТАНДАРДИЗАЦИЈУ				
4.	Одељење за електроенергетику и електронику	41	462	503
5.	Одељење за телекомуникације и информационе технологије	16	173	189
УКУПНО Б:		57	635	692
УКУПНО А+Б:		240	1.505	1.745
<p>Скраћенице: pp – метода превођења (српски стандард или сродни документ на српском језику, који представља превод европског или међународног стандарда); pr – метода прештампавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који представља репродукцију европског или међународног стандарда); ps – метода проглашавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који је настао проглашавањем европског или међународног документа за српски). НАПОМЕНА Изворни српски стандарди и сродни документи обухваћени су методом pp.</p>				

Табела 3 – Преглед броја српских стандарда и сродних докумената по фазама и месецима израде

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО (на српском и енглеском језику)
	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	
Нацрт стандарда	167	95	91	115	122	141	115	86	71	61	50	0	1.114
Дефинитивни текст нацрта	126	105	117	120	175	142	148	180	197	174	156	99	1.739
Стандард	94	105	175	137	193	191	150	148	120	104	159	169	1.745

Табела 4 – Преглед броја српских стандарда и сродних докумената којима се преузимају европски стандарди и сродни документи по фазама и месецима израде

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО (на српском и енглеском језику)
	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	
Нацрт стандарда	125	72	58	71	84	91	80	80	56	55	42	0	814
Дефинитивни текст нацрта	114	99	102	104	131	126	117	150	162	125	106	93	1.429
Стандард	89	99	159	121	177	141	130	117	90	84	113	111	1.431

Табела 5 – Преглед броја српских стандарда и сродних докумената којима се преузимају међународни стандарди и сродни документи по фазама и месецима израде

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО (на српском и енглеском језику)
	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	
Нацрт стандарда	1	4	6	18	6	9	13	5	7	3	0	0	72
Дефинитивни текст нацрта	2	2	2	1	21	5	3	8	5	8	15	2	74
Стандард	2	2	2	2	1	21	5	3	8	5	8	15	74

Табела 6 – Преглед броја српских стандарда и сродних докумената који се доносе на српском језику по фазама и месецима израде

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО (на српском језику)
	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	
Нацрт стандарда	1	21	22	37	24	42	36	17	14	6	8	0	228
Дефинитивни текст нацрта	5	7	6	6	20	6	26	27	22	46	57	8	236
Стандард	8	5	7	7	6	16	10	26	29	17	43	66	240

Табела 7.1 – Преглед броја стандарда и сродних докумената које су заинтересоване стране доставиле за план доношења за 2025. годину

Ред. бр	Назив организације	Укупан број предложених стандарда						
		европски		међународни		изворни	остали	
		на српском	на енглеском	на српском	на енглеском		на српском	на енглеском
1.	Министарство одбране	17			4		8	
2.	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Ово министарство припрема Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини који ће се донети до краја 2024. године.						
3.	Министарство информисања и телекомуникација	1	1					
4.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	Нема захтеве за доношењем стандарда						
5.	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре	Нема захтеве за доношењем стандарда						
6.	Министарство науке, технолошког развоја и иновација	Нема захтеве за доношењем стандарда						
7.	Министарство унутрашњих послова	Нема захтеве за доношењем стандарда						
8.	Рател	Нема захтеве за доношењем стандарда (Представници Рател-а имају своје представнике у три комисије ИСС-а и у један CEN/TC и један CENELEC/TC).						
9.	Агенција за лекове и медицинска средства Србије	Нема захтеве за доношењем стандарда						
10.	ASAP – Асоцијација српских архитекто-нских пракси						7	
11.	Институт заштите на раду а.д. Нови Сад						1	
12.	Друштво за заштиту од зрачења Србије и Црне Горе					1		
13.	ТРЗ - Технички ремонтни завод Крагујевац	3		6	5			
14.	Керамика Кањижа	3						
15.	SIREKON D.O.O				5			
16.	JUQS	1		1				
17.	„Uniplast Serbia” D.O.O			5			5	

Табела 7.2 – Преглед броја српских стандарда и сродних докумената од заинтересованих страна који су унети у план доношења за 2025. годину

Ред. бр	Назив организације	Број планираних стандарда који су унети у план за 2025.						
		европски		међународни		изворни	остали	
		на српском	на енглеском	на српском	на енглеском		на српском	на енглеском
1.	Министарство одбране	5			3			
2.	Министарство информисања и телекомуникација	1	1					
3.	Друштво за заштиту од зрачења Србије и Црне Горе					1		
4.	ТРЗ - Технички ремонтни завод Крагујевац			1				
5.	CIREKON D.O.O			4				
6.	JUQS	1						

1) У 2025. години ће се радити на доношењу једног међународног и једног европског стандарда превођењем на српски језик, а које је Агенција за енергетику Републике Србије тражила 2023. године, из разлога што се чекало објављење нових издања тих стандарда који су објављена средином 2024. године.

2) Такође, у 2025. години наставиће се израдом изворног српског стандарда на захтев Министарства рударства, енергетике, Сектор за електроенергетику, Одсек за електроенергетске и техничке послове.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу захтева за усвајање српских стандарда у 2025. години које су Институту доставили државни органи, јавна предузећа и установе као и привредна друштва, у даљем тексту представљени су резултати извршених анализа.

Министарство одбране затражило је усвајање 11 европских стандарда на српском језику, један међународни стандард на енглеском језику и три британска стандарда на српском језику. Анализом је утврђено да је тражени међународни стандард у фази нацрта док су три тражена британска стандарда конфликтна са већ преузетим европским стандардима, те нису унети у план. Од тражених 11 европских стандарда, три стандарда је већ донето на српском језику, један европски је у фази нацрта, два су унета у план за 2025 год, а за 5 стандарда нису обезбеђени преводи и нису унети у план. Осим тога, у предлогу је наведено да се на енглеском језику донесу три међународна стандарда из области друмских возила, као и пет међународних и један европски стандард на српском језику. Након анализе предлога, у план рада Одељења за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај за 2025. годину унето је доношење три међународна стандарда на енглеском језику и превођење и објављивање три међународна стандарда на српски језик. У складу са расположивим капацитетима, Институт ће тежити да обезбеди превод осталих докумената.

Организација CIREKON је предложила усвајање пет међународних стандарда на енглеском језику. Од тих стандарда један је у фази нацрта а четири међународна стандарда су унета у план доношења на српском језику.

Организација JUQS D.O.O је предложила усвајање два европска стандарда на српском језику. Један стандард је унет у план за 2025. годину док је други у поступку доношења на српском језику.

Организација TP3 Крагујевац је предложила усвајање пет међународних стандарда на српском језику и два европска стандарда. Од тражених међународних стандарда три је већ објављено на српском језику, један је унет у план а за други није могуће обезбедити превод. Од тражена два европска стандарда, један је донет на српском језику а за други није могуће обезбедити превод и надлежна комисија за стандарде није сагласна са његовим усвајањем за следећу годину јер је утврдила свој програм рада и динамику доношења за наредни период.

Друштво за заштиту од зрачења је предложило ревизију једног изворног стандарда, што је и унето у план за 2025. годину.

Институт за заштиту на раду а.д. Нови Сад је тражио доношење британског стандарда на енглеском језику. Анализом је утврђено да је тај стандард конфликтан са већ преузетим европским стандардом и зато није унет у план.

Рател је дописом обавестио Институт да потребу за српским стандардима исказују преко својих представника у комисијама за стандарде из ових области и да немају захтеве за план за 2025. годину.

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је дописом обавестио Институт да потребу за српским стандардима исказују преко својих представника у комисијама за стандарде из ових области и да немају посебних захтеве за план за 2025. годину јер се у току године реализује сукцесивно превођење стандарда који су подршка примени прописа.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања предложило је да се у План доношења српских стандарда и сродних докумената за 2025. годину уврсте стандарди који се односе на рад на висини због тога што Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања припрема Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на висини који ће бити усвојен до краја 2024. године. Институт у предвиђеним роковима објављује српске стандарде чија су основа за

доношење европски стандарди у предметној области а у случају да се правилник позива на међународне стандарде, Институт ће их благовремено преузети као српске стандарде.

Стручно удружење ASAP - Асоцијација српских архитектонских пракси дало је предлог за преузимање 6 гранских стандарда које су објављивала инострана друштва архитеката и инжењера и једног немачког стандарда. У делокругу рада Института не налазе се грански стандарди па стога нису унети у план рада за 2025. годину, а одлука о преузимању немачког стандарда као српског биће донета након набавке документа и оцењивања његове адекватности у локалним условима.

На захтев Министарство информисања и телекомуникација у план рада за наредну годину унето је превођење и објављивање једног европског стандарда на српски језик.

Из „Uniplast Serbia“ доставили су предлог да се на српском језику донесу три ANSI стандарда из области теретних контејнера, један грански документ за сендвич панеле и четири међународна стандарда (три стандарда и једна техничка спецификација). Након анализе предлога утврђено је да су ANSI стандарди повучени и да су четири међународна ISO стандарда објављена на енглеском језику. Имајући у виду да преводи ових стандарда нису обезбеђени од стране предлагача, предлози нису унети у план за 2025. Годину. Такође, тражено је доношење техничке спецификације TS 16949 која није више у надлежности међународне организације за стандардизацију. Комисија за стандарде из области друмских возила ће размотрити могућност да неко од чланова те комисије обезбеди превод како би се стандарди донели на српском језику.

Агенција за енергетику Републике Србије је 2023. године предложила превођење међународног стандарда чије се објављивање новог издања очекивало у 2024. години као и једног европског стандарда чије се објављивање новог издања очекивало средином 2024. године. Захтев је ажуриран новим издањем међународног стандарда који је унет у план рада за 2025. годину као и уношењем превода европског стандарда. Предлагач ће обезбедити иницијалне преводне документе.

Анализом најпродаванијих стандарда у Институту у 2023. години и у првој половини 2024. године који су објављени као српски стандарди на енглеском језику, у план за 2025. годину унето је 26 стандарда који ће се донети на српском језику.